

ת"פ (נתניה) 5995-12-22 - מדינת ישראל נ' ישראל נסים אוסדון

ת"פ (נתניה) 5995-12-22 - מדינת ישראל נ' ישראל נסים אוסדון/שלום נתניה

ת"פ (נתניה) 5995-12-22

מדינת ישראל

יחידת תביעות נתניה

נגד

ישראל נסים אוסדון

ע"י ב"כ עו"ד קירה קרביץ

בית משפט השלום בנתניה

[25.11.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא זהר דיבון סגל

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירת איומים - לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

2. כחלק מהסדר הטיעון התבקש שירות המבחן לבחון את נסיבותיו האישיות של הנאשם, כמו גם את נסיבות ביצוע העבירות ולהעביר המלצותיו לבית המשפט. לבקשת ההגנה התבקש שירות המבחן להתייחס לסוגיית ההרשעה.

3. על אף שתסקיר המבחן נושא אופי חיובי, לא הגיעו הצדדים להסכמה לעניין העונש שראוי שיוטל על הנאשם וכל צד טען בעניין זה כראות עיניו וכמיטב שיקול דעתו המקצועי. המחלוקת נעוצה בשאלת ההרשעה ובכך נתמקד.

עובדות כתב האישום המתוקן

4. ביום 21.7.22 בשעה 17.00 או סמוך לכך, הגיע הנאשם שהיה סטודנט להנדסת חשמל במכללת אורט הרמלין בנתניה (להלן: המכללה), בעודו נסער, למשרד דיקנית המכללה על מנת לשכנעה להגישו בשנית למבחן מגן בו נכשל, ועל אף שניסיונות קודמים, נענו בשלילה.

5. באותן הנסיבות, דרש הנאשם מהדיקנית להגישו למבחן בשנית אך נענה שוב בשלילה. אז החל הנאשם לצעוק ולהתפרע שהוא מאיים על הדיקנית באומרו "אני יורה בכולם כדורים, משאית של כדורים". הדיקנית ניסתה להרגיעו וליוותה אותו לפינת הקפה על מנת למזוג לו מים.

6. בהמשך, ובנוכחות ראש מחלקת חשמל במכללה, איים הנאשם על השניים בפגיעה במרצה ובסטודנטים באומרו: "בשנה הבאה בלימודים אני מבטיח ואני נשבע, ואני לא רוצה להישבע בילדה שלי, אף אחד לא יתקדם סנטימטר עד שאני אבין את החומר ב-100 אחוז. כל שיעור. אף אחד לא יתקדם בשיעור הזה. אני מי שיתקדם אני יהרוג את האנשים שם אחד אחד הם לא ילמדו פה יותר. אף אחד לא יתקדם סנטימטר בשיעור עד שאני ידע את החומר, אני לא אתן לאף אחד לדרוך עליי הפעם... שנה הבאה זין בעין כל מי שידרוך עלי... את המרצה אני תופס אותו מפה מהגרן, אני חונק אותו אני הורג אותו אם לא ייתן לי את מה שאני רוצה... תראי כמה פעמים אני מתעצבן וצועק וצורח, אני כבר לא עצבני שמונה חודשים.. יהיה מאוד קשה איתי, יהיה קשה איתי, שנה הבאה יהיה לכם מאוד קשה איתי, שנה מאוד קשה איתי, מאוד מאוד קשה אף אחד לא יתקדם בחומר, אף אחד לא ילך סנטימטר עד שישראל ידע את החומר".

תסקיר מבחן מיום 2.7.2024

7. מהתסקיר עולה כי הנאשם נשוי ואב לילדה בת שנתיים, מתגורר עם משפחתו בנתניה. כיום אינו עובד ומגויס למילואים, לסירוגין. הנאשם למד 12 שנות לימוד במהלכן התמודד עם בעיות חברתיות וקשיי הסתגלות כמו גם עם בעיות קשב וריכוז בעטיין נטל טיפול תרופתי אותו נוטל גם כיום. על אף קשייו, סיים לימודים כנדרש בבית ספר אקסטרני והוא בעל תעודת בגרות. לאחר לימודיו, התגייס לצבא ושירת כטבח, עם שחרורו עבד בחברות שונות כגון בתחום המזגנים. עת פרצה מלחמת "חרבות ברזל" חש מחויבות להתנדב בארגוני הצלה ואף התנדב לשירות מילואים. בשנת 2022 החל הנאשם את לימודיו כהנדסאי בניין במכללת "אורט הרמלין" ונוכח מעורבותו הפלילית הופסקו לימודיו. אין לנאשם הרשעות קודמות ולא קיימים נגדו תיקי מב"ד.

8. הנאשם קיבל אחריות חלקית לביצוע העבירה והביע חרטה בגינה. הנאשם מסר כי למד במכללה לימודי הנדסאי חשמל והתקשה בהבנת החומר הנלמד. לדבריו, ניגש למבחן מקדים למבחן הסופי בו נכשל ומשביקש לגשת למועד נוסף, בקשתו נדחתה. הנאשם תיאר כי התקשה לקבל את החלטת ההנהלה, לאחר השקעה מרובה ולמידה וכשחש תסכול וכעס. בנוסף, התמודד באותה תקופה עם פטירת קרוב משפחה באופן שהגביר קשייו בוויות כעסיו. לדברי הנאשם הוא אכן דיבר באופן מאיים ותוקפני כלפי הדיקנית אך לא הכיר את מעמדה. כן סיפר כי באותה העת נשא בנשק ברישיון אך הובן באופן שגוי בנוגע לשימוש בכדורים שכן התכוון לטיפול התרופתי אותו נוטל לבעיות קשב וריכוז ולא לשימוש בנשק האישי. הנאשם הביע אמפטיה כלפי המתלוננת והצר על התנהלותו ומסר כי מעוניין לפצותה. מאז ביצוע העבירה הושעה ולא המשיך בלימודיו.

9. שירות המבחן העריך כי הנאשם יכול להיתרם מהליך טיפולי ובהסכמתו, השתלב בקבוצה ייעודית בתחום האלימות והוויסות. נמסר כי הנאשם מגיע למפגשים באופן קבוע ונמצא בשלב ראשוני ומביע מוטיבציה להמשך.

10. שירות המבחן התרשם כי הנאשם התמודד עם קשיים במישורים שונים בחייו אך הצליח לסיים לימודים ושירות צבאי וכי מנהל אורח חיים נורמטיבי עד להסתבכותו הנוכחית כשניכר כי זו אינה מאפיינת את אורחות חייו. בהתייחסות לגורמי הסיכון להישנות התנהגות אלימה, עלתה התנהגותו האימפולסיבית בעבירה וקשייו בוויות כשלא שקל השלכות מעשיו כפי שבא לידי ביטוי במיוחד לו. לצד זאת, ההתרשמות כי עורך מאמצים לתפקוד תקין ודאגה למשפחתו, לא נפתחו לו תיקים נוספים ומביע שאיפות להמשך מסלול חיים נורמטיבי. כן הובא בחשבון רצונו של הנאשם בפיצוי המתלוננת, נכונותו להשתלב בטיפול והיותו של ההליך הפלילי גורם מרתיע. לפיכך, העריך שירות המבחן כי הסיכוי להישנות התנהגות אלימה הוא נמוך וחומרתה הצפויה אף היא נמוכה.

11. משכך, המליץ שירות המבחן על העמדת הנאשם בצו מבחן שתאפשר המשך השתתפות בקבוצה טיפולית בתחום האלימות אשר, בין היתר, תסייע בידיו לרכוש כלים להתמודדות אדפטיבית במצבי לחץ ומשבר. כן המליץ שירות המבחן על ענישה חינוכית בדמות של"צ ופיצוי.
12. באשר לשאלת ההרשעה - שירות המבחן ציין כי לא הוצגו בפניו מסמכים המעידים על פגיעה ממשית במידה והרשעה תישאר על כנה, ולאור העובדה כי מדובר בעבירה יחידה ועל מנת לצמצם פגיעה עתידית בדימוי העצמי, התפתחות אישית ומקצועית המליץ לשקול בחיוב ביטול הרשעתו בדין. טיעוני הצדדים לעונש
13. המאשימה בטיעוניה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו כפועל יוצא ממעשיו של הנאשם ובהם הגנה על שלמות גופם של אדם וזכותו לשלוות נפש ותחושת ביטחון. בתוך כך הפנתה לנסיבות ביצוע העבירה כאשר הנאשם גרם למהומה רבה במשרדי מוסד חינוכי, סירב להירגע והשמיע איומים קשים ומרובים כלפי אנשי סגל וסטודנטים. לפיכך, ובהתבסס על פסקי דין הממחישים את מדיניות הענישה הנהוגה, אליבא המאשימה, יש לקבוע את מתחם הענישה בין מספר חודשי מאסר ועד לשנת מאסר לצד ענישה נלווית.
14. באשר לעונש שראוי שיושת על הנאשם, המאשימה לא התעלמה מהמלצת שירות המבחן אך סבורה כי היא מנותקת מתוכנו של התסקיר, הן לאור הקושי בלקיחת אחריות והן לאור השלב הראשוני בו נמצא הטיפול, וממילא לטעמה של המאשימה, לא עלה בידי הנאשם להוכיח פגיעה קונקרטית בעתידו באם יורשע. משכך, ולאור הנסיבות העומדות לזכות הנאשם, לרבות העדר הרשעות קודמות, ההודאה והחיסכון בזמן שיפוטי, כמו גם יתר הנסיבות המפורטות בתסקיר, העונש הראוי לנאשם, כך לעמדת המאשימה, הוא ארבעה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וענישה נלווית.
15. מנגד לא חסכה ב"כ הנאשם מאמץ לשכנע כי עסקינן במקרה חריג ומיוחד המצדיק חריגה מהכלל והימנעות מהרשעה, חרף הקושי להצביע על פגיעה קונקרטית. בתוך כך לא חלקה על הפגיעה בערכים המוגנים ולא ביקשה להפחית או לצמצם מחומרת העבירה בגינה נותן הנאשם את הדין, אלא שעל בסיס פסקי דין דומים, אליבא ההגנה, מתחם הענישה מתחיל במאסר על תנאי.

16. למעשה, עיקר הטיעון התמקד בנסיבותיו המצדיקות התחשבות. בין אלו מנתה את גילו של הנאשם, הסטטוס המשפחתי, העדר הרשעות קודמות ואי פתיחת תיקים נוספים, ההודאה והחיסכון בזמן שיפוטי, תרומתו הרבה לחברה, על דרך של התנדבות בארגון איחוד הצלה שנים רבות ועל דרך של התנדבות לשירות מילואים עם פרוץ מלחמת "חרבות ברזל". כן התייחסה ב"כ הנאשם להמלצת שירות המבחן וההליך הטיפולי בו שולב הנאשם והדגישה את החשש שמא הרשעה עשויה לפגוע בהתפתחותו המקצועית של הנאשם בכל נתיב שלא יבחר. לפיכך, סבורה ב"כ הנאשם כי לא תצמח תועלת מהרשעת הנאשם. לתמיכה בעמדה זו, הפנתה לפסקי דין המלמדים לטעמה כי בתי המשפט אינם נדרשים למבחנים דווקניים ומחמירים, ודי בפגיעה בדימוי העצמי ובתרחישים תיאורטיים להצדיק אי הרשעה.

17. מטעמים אלו, הצטרפה ב"כ הנאשם להמלצת שירות המבחן ועתרה לביטול ההרשעה, העמדתו של הנאשם במבחן לצד של"צ ופיצוי. כן נמסר כי אין התנגדות להרחבת מכסת השעות עליה המליץ שירות המבחן.

18. הנאשם פנה לבית המשפט מספר פעמים במהלך הטיעונים לעונש, וסיפר בין השאר כי "אני משרת בפיקוד מרכז יחידת בינוי 562 גזרת איו"ש מג'נין עד שכם במהלך המלחמה, מקום שהגעתי אליו בהתנדבות לעשות מילואים, אני אוהב להיות בנתינה כל הזמן, אני שם וממשיך לתת למדינה ואני יודע שהמדינה בזמן מלחמה. אני מקווה שביהמ"ש ייתן לי להמשיך מילואים אין לי מכתב רשמי מהצבא, ביקשתי ואמרו שאי אפשר".

19. בדברו האחרון אמר הנאשם: "אני לא מחזיק נשק. ביקשתי סליחה באותו יום מהמתלוננת. פניתי לגוף שלישי לבקש ממנה סליחה, הבנתי ביני לבין עצמי שעשיתי טעות. אני לא כעסתי 8 חודשים, אני בתהליך גדול של שליטה. אני לוקחת כדורים של אטנט שאני לוקח בגלל הלימודים לשבת ללמוד. אני לא אאיים על אדם, בכלל לא עולה על הדעת שאני אאיים על אדם עם נשק, נכון אמרתי מילים חמורות בשעת כעס, דודי נפטר באותו שבוע, כנראה הכל ביחד צף. לא התכוונתי לשום דבר ממה שאמרתי. הוצע שיביאו את הנפגעת ונעשה שיחת סולחה, הסכמתי לזה. הגעתי לכל המפגשים בקבוצה. בשבוע שאבי נפטר לא יכולתי להגיע. אבי לא יודע על המקרה הזה, זו בושה גדולה בשבילי".

(טעויות במקור).

20. דיון והכרעה

מתחם העונש ההולם

21. מתחם העונש ייקבע בהתאם לעקרון ההלימה תוך מתן משקל לערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, למידת הפגיעה בהם ולמדיניות הענישה הנהוגה, והכל בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

22. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו ממעשיו של הנאשם הם זכותו של אדם לכבוד, להגנה על חייו ושלמות גופו וזכותו לשלוות נפש ותחושת ביטחון. ככלל, עבירות איומים הן עניין שאין להקל בו ראש, בפרט כלפי עובדים ונותני שירות בארגונים במגזר הציבורי והעסקי. אוכלוסייה זו חשופה למגוון צורות של אלימות במקום העבודה, החל מיחס מזלזל וגסות רוח, דרך בריונות והפחדות, איומים מילוליים וכלה באלימות גופנית.

23. האלימות הפכה להיות דרך פעולה כמעט אוטומטית, זה נכון בדיבור, וזה נכון במעשה. רבים מידי בחרים באלימות כמוצא ראשון ויחיד לפתרון בעיות, ולרבים מידי נדמה כי הכל מותר. צודקת התביעה כי האינטרס הציבורי מחייב הגנה על נותני שירות ועובדים, הם אינם צריכים להיות מושא לקלס ובוז והם אינם צריכים למלא תפקידים במורא ובפחד מצד הציבור אותו הם משרתים. ודוק: נדרשת לא רק הגנה על שלמות גופם, אלא הגנה על כבודם.
24. על כן, אין בית המשפט יכול לצאת ידי חובתו מבלי שהמסר שייצא מלפניו יהיה ברור וחד משמעי. אין החברה המתקנת מוכנה ויכולה לסבול התנהגות בוטה ובריונית שכזו והיא תילחם בה בכל דרך ואמצעי על מנת לעקרה מן השורש.
25. בענייננו, מקריאה של סעיף החוק המייחס לנאשם ביצוע עבירת איומים, אפשר לטעות ולסבור כי מדובר במעשה קל באופן יחסי, אך העיון בעובדות כתב האישום המתוקן מלמד את ההפך הגמור.
26. עסקין באירוע אלים ובריוני, שהתרחש במוסד להשכלה גבוהה. הנאשם שנכשל במבחן מקדים, המהווה תנאי סף להגשה למבחן המסכם, חש מתוסכל לנוכח שעות הלמידה שהשקיע ופעל בדרכים שונות על מנת לשכנע את הסגל במכללה ליתן לו הזדמנות שנייה לגשת למבחן, חרף הנהלים האקדמיים. על אף שהניסיונות להשיג הזדמנות שנייה כשלו, הנאשם לא אמר נואש והגיע למשרדי הדיקנית, בניסיון נוסף לשכנע בצדקת דרכו. עד כאן, מדובר בהתנהלות תקינה ולגיטימית.
27. אלא שהנאשם היה כה נסער, התקשה לווסת את רגשיותו, ובמקום לנהל שיח ענייני, בחר בדרך אלימה ובריונית. משלא קיבל את מבוקשו, איים על דיקנית המכללה, במשרדה, "אני יורה בכולם כדורים, משאית של כדורים". עסקין באיום ממשי וקונקרטי ומשמעותו ברורה לכל, במיוחד שהנאשם נשא באותה העת בנשק ברישיון.
28. האירוע יכול היה להסתיים בנקודה זו, שעה שהדיקנית ניסתה להרגיע את הנאשם. במקום שהנאשם יתנצל רחמנה ליצול על התנהגותו, ויעזוב את משרדי הדיקנית, הוא בחר להמשיך ולנהוג בבריונית ובכוחניות, וסינן מפיו שלל אמירות מפחידות ומאיימות.
29. הנאשם אמנם לא נקט באקט פיזי נוסף ולא פעל לממש את איומיו, אך הפגיעה אינה רק במובן הפיזי. נקל לדמיין את תחושות הפחד והאיימה שאחזו בדיקנית, בראש התחום ובשאר הנוכחים במקום, שמצאו עצמם בעיצומו של יום עבודה במוסד להשכלה גבוהה אל מול סטודנט, אדם בוגר בשנות השלושים לחייו, אדם שכוחו במוותניו, ומאיים עליהם בשלל איומים חריפים.
30. באשר למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות כגון דא, המהווה כלי עזר ושיקול בקביעת מתחם העונש הראוי. עיון בפסיקה מלמד כי בעת קביעת המתחם נלקחים בחשבון מיהות המאויים והמאיים, הקשר ביניהם, הרקע להשמעת האיומים כמו גם החזרתיות שבאיומים. כן ישנה רלבנטיות לשאלה האם נעשה שימוש בחפץ או באמצעי מדגים לצורך ההמחשה והעצמת מעשה האיום, כמו גם לשאלה האם נלווה למעשה האיום אקט פיזי אלים. במובן זה, אין דין איומים שהושמעו בטלפון או שנשלחו בהודעה כדין איומים שהושמעו פנים אל פנים או בנוכחותם של אחרים, ואין דין איום חד פעמי כדין רצף של איומים.

31. בהתאם לשיקולים אלו, בדרך כלל, נקבע הגבול תחתון של מתחם הענישה במאסר מותנה וזאת במקרים קלים יותר בהם עבירת האיומים עומדת לבדה, ללא אלימות פיזית או שימוש באמצעי מדגים להמחשת האיום. במקרים חמורים יותר עומד הגבול התחתון על מספר חודשי מאסר ועד 8 או 12 חודשי מאסר ולעיתים אף יותר.
32. להלן פסקי הדין אותם מצאתי כרלבנטיים לקביעת המתחם, חלקם הוצגו על ידי הצדדים: מדינת ישראל נ' חיון (22.3.2021); עפ"ג 34037-04-23 קריטי נ' מדינת ישראל (25.2.2024); עפ"ג 42238-08-20 קטייב נ' מדינת ישראל (13.12.2020); ע"פ 12459-12-19 אנדרייב נ' מדינת ישראל (29.11.2020) (איומים כלפי מנהל אבטחה תוך שימוש בסכין); עפ"ג 51354-02-18 פאנוס נ' מדינת ישראל (28.5.2018); עפ"ג 9983-09-17 רוזנצוויג נ' מדינת ישראל (19.12.2017) (איומים על מורה ונידונה גם סוגיית אי הרשעה) - הוצג על ידי המאשימה; ת"פ 54991-08-22 מדינת ישראל נ' מרטו (29.1.2023) - (איומים כלפי בת זוג) - הוצג על ידי המאשימה; ת"פ 55811-05-19 מדינת ישראל נ' שבתאייב (22.12.2021); ת"פ 65493-11-20 מדינת ישראל נ' אסי (15.2.2021); ת"פ 38312-08-18 מדינת ישראל נ' ורון (24.2.2020); ת"פ 28482-05-20 מדינת ישראל נ' לוי (4.8.2020); ת"פ 41124-11-17 מדינת ישראל נ' גאזלה (12.7.2020); ת"פ 21260-07-18 מדינת ישראל נ' אלבז (1.7.2020); ת.פ 21166-01-18 מדינת ישראל נ' פלדמן (22.6.2020) (איום באמצעות מוט); ת"פ 68426-07-18 מדינת ישראל נ' ברכה (19.10.2020); ת"פ 35111-02-19 מדינת ישראל נ' לזר (19.12.2019); ת"פ 71925-07-19 מדינת ישראל נ' עלייב (19.12.2019); ת"פ 51327-01-19 מדינת ישראל נ' איס (15.5.2019); ת"פ 63905-06-17 מדינת ישראל נ' יאגני (17.12.2019);
33. לאור כל האמור בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה, מידת הפגיעה בערכים המוגנים ובמדיניות הענישה הנוהגת מצאתי לקבוע את מתחם העונש ההולם בין מספר חודשי מאסר ועד ל- 12 חודשים לצד ענישה נלווית. קביעת העונש המתאים לנאשם
34. נפתח בסוגיית ההרשעה. כאמור, לטעם המאשימה, הימנעות מהרשעה אינה עומדת לעקרונות שהותוו בפסיקה, משלא השתלב בהליך טיפולי ולא הצביע על נזק קונקרטי שייגרם מהרשעה. מנגד, סבורה ההגנה כי יש מקום לבטל את הרשעת המבקש מכיוון שזו עשויה לשמש אבן נגף לעתיד. דא עקא, עם כל ההערכה הרבה לתרומתו של הנאשם למדינה, לא אוכל לקבל את עתירת ההגנה, וכפי שנראה להלן, עמדת המאשימה בדין יסודה.
35. ככלל, נאשם שאשמתו הוכחה יורשע בדין, למעט מקרים חריגים שבחריגים בהם נמצא יחס שאינו סביר בין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה. הרציונל העומד מאחורי כלל זה הוא הצורך להעביר מסר של הרתעת היחיד והרבים, לשקף את הפסול שבמעשה העבירה בעיני החברה ולאפשר הטלת ענישה ראויה. עם זאת ברי כי הענישה לעולם אינדיבידואלית ועל בית המשפט לבחון את נסיבות המקרה לגופו כמו גם את נסיבותיו האישיות של כל נאשם הנקרא לתת את הדין בפניו.

36. כפי שצינו הצדדים וכידוע לכל, ההלכה בסוגיית אי הרשעה נקבעה בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (להלן: הלכת כתב). לפיה, ההחלטה על סיום ההליך ללא הרשעה מותנית בהתקיימותם של שני תנאים מצטברים. התנאי הראשון הוא כי סוג העבירה בנסיבותיה, מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים. התנאי השני הוא כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם.
37. כן נקבע בשורה של פסקי דין כי על המבקש את ביטול ההרשעה להצביע על פגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו ולבסס פגיעה זו בראיות (ר': רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.2018); רע"פ 1535/20 דוקורקר נ' מדינת ישראל (15.03.2020); רע"פ 7224/04 פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.2014); רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל (1.1.2013); רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל (10.6.2014); רע"פ 1097/18 בצלאל נ' מדינת ישראל (18.4.2018)).
38. לצד זאת אפשר להצביע על מקרים בהם בוטלה הרשעה אף בהיעדר אינדיקציה מוחשית ממשית לפגיעה קונקרטיה. ר' רע"פ 8215/16 יצחק נ' מדינת ישראל (29.3.2017); ע"פ 4466/13 פורטל נ' מדינת ישראל (22.5.2014); רע"פ 1721/12 איראשי נ' מדינת ישראל (30.3.2014); ע"פ 111/14 פלוני נ' מדינת ישראל (1.4.2014); ע"פ 1880/13 אברהם נ' מדינת ישראל (3.2.2014); רע"פ 3446/10 אלחלים נ' מדינת ישראל (6.4.2011); עפ"ג (באר שבע) 66903-07-20 אבו מדיעם נ' מדינת ישראל (30.12.2020); עפ"ג (ירושלים) 20164-11-16 מדינת ישראל נ' כהן (8.7.2020).
39. ההלכה הפסוקה הוסיפה וקבעה כי בין התבחינים השונים מתקיימת "מקבילית כוחות" במובן זה שכלל שמעשה העבירה חמור יותר, נדרש המבקש להימנע מהרשעה - להוכיח פגיעה קונקרטיה ולא יהא די בתרחיש תאורטי או בהוכחת מידת וודאות קרובה לקיומו של נזק קונקרטי. וגם ההפך הוא הנכון. ככל שמעשה העבירה קל יותר, אפשר שבית המשפט יטה להסתפק בהוכחת פגיעה כללית יותר. ברי כי בחינת היחס בין התבחינים השונים תעשה רק מקום בו השתכנע בית המשפט כי סוג העבירה בנסיבותיה, מאפשר לוותר על הרשעה מבלי לפגוע ביתר שיקולי הענישה ((ר' עפ"ג (מרכז) 44406-12-11 שואהנה נ' מדינת ישראל (16.2.2012); ע"פ (מחוזי מרכז) 24457-03-15 26443-03-15 גוטרמן נ' מדינת ישראל (21.6.2015)).
- מן הכלל אל הפרט
40. הנאשם יליד 1991 נשוי ואב לילדה. אין לחובת הנאשם הרשעות קודמות וזוהי לו הסתבכותו היחידה עם החוק. הנאשם חסר מקצוע מוגדר, עבד בעבודות שונות, כגון בתחום המזגנים, מתנדב בארגון איחוד והצלה. במהלך תקופת מלחמת חרבות ברזל, שירת לסירוגין בשירות מילואים.

41. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב האישום המתוקן מבלי שגובשה הסכמה לעניין העונש. היה בהודאה זו לחסוך זמן ציבורי ניכר. אולם, כעולה מתסקיר המבחן, הנאשם מתקשה לקחת אחריות מלאה על מעשיו. כך למשל, טען בפניהם כי לא היה מודע לתפקידה של הדיקנית, ועל אף שנשא באותו המועד על גופו נשק ברישיון, הובן שלא כהלכה. למותר לציין כי יש הבדל בין הודאה לבין נטילת אחריות, הבדל גדול (ראו: ע"פ 3265/22 פלוני נ' מדינת ישראל (2.11.2022)).
42. באשר לתנאי הראשון, בהלכת כתב. ככלל, אני סבורה כי האפשרות לסיים הליך ללא הרשעה אינה שמורה למקרים פעוטי ערך או לסוג מסוים של עבירות, ואף אין זה ראוי לקבוע כלל גורף לפיו בסוג מסוים של עבירות יש לפסול על הסף את האפשרות להימנע מהרשעה. קביעת כלל שכזה חותרת תחת הרציונל, לפיו בהכרעה בשאלת ההרשעה מתחייבת התייחסות פרטנית ואיזון בין נסיבות העושה והמעשה. (ר' ע"פ 5006/24 מיכאל שדה נ' מדינת ישראל (15.7.2024) - כב' השופט כבוב פסקה 20; ע"פ 8169/20 שלום נ' מדינת ישראל, פסקה 3 לחוות דעתו של כב' השופט הנדל (26.8.2021)). לא אחזור על נסיבות ביצוע העבירה, שכן אלו פורטו לעיל, אומר בקצרה כי לנוכח זהות המאוימים, שלל האמירות המאיימות, הנטל המוטל על כתפי הנאשם לשכנע להימנע מהרשעה הוא כבד מהרגיל.
43. בנוסף, וזה העיקר, הנאשם אינו עובר את המשוכה בכל הנוגע לתנאי השני, ולא עלה בידיו להצביע על פגיעה קשה וקונקרטיה באם יורשע בדין, וזאת להבדיל מקביעה כי ביצע את העבירה. בעניין זה, בניגוד לטענת ההגנה, אינני סבורה כי יש להסתפק בתרחישים תיאורטיים. הרשעה בהחלט יכולה לפגוע בכבוד ובדימוי העצמי אך פגיעה שכזו אינה רנטית לכל הליך פלילי ונכונה לאלו שנמצאו אשמים בדין. נזכיר כי על המבקש להימנע מהרשעתו להוכיח פגיעה חמורה בעתידו. זו לא הוכחה במקרה דנן, אפילו לא בקירוב.
44. תפקודו התקין של הנאשם, המאמצים שמרכז בתחום המשפחתי והתעסוקתי, העדר הרשעות קודמות, הימנעות ממעורבות נוספת בפלילים, כמו גם כוונותיו ושאפותיו לעתיד, ראויים להערכה. כך גם תרומתו בהתנדבות בארגון אחד והצלה והתנדבותו למילואים לסירוגין במהלך המלחמה (טענ/1- טענ/3). עם זאת, הנאשם לא עבר שיקום מרשים או יוצא דופן המצדיק סטייה ממתחם הענישה עד לכדי הימנעות מהרשעה ולא הוכיח קיומו של נזק קונקרטי וממשי.
45. מכאן ועל אף שתסקיר המבחן הוא בעל אלמנטים חיוביים ניכר כי השיקולים המרכזיים, שלא לומר הבלעדיים, שעמדו לנגד עיני שירות המבחן בהמלצתו, הם היותו של הנאשם נעדר הרשעות קודמות ונתונו האישיים. שיקולים אלו כשלעצמם נשקלים בגזירת הדין ופועלים לזכות הנאשם אך הם אינם מצדיקים ביטול הרשעה.
46. בסופו של דבר, המלצת שירות המבחן לעניין ביטול ההרשעה אינה הולמת את נסיבות המעשה ונסיבות העושה. למותר לציין כי השיקולים לאורם פועל שירות המבחן במלאכת גיבוש המלצותיו, אינם בהכרח חופפים באופן מלא למגוון השיקולים שבית המשפט נדרש לאזן ביניהם בגזירת העונש. המלצת שירות המבחן כשמה כן היא - המלצה, ואין באמור בה לכבול את ידי בית המשפט (ראו: ע"פ 1756/16 ימיני נ' מדינת ישראל פסקה 11 (16.3.2016); ע"פ 10904/04 מיארה נ' מדינת ישראל פסקה 6 (9.12.2004); ע"פ 6908/04 איבגי נ' מדינת ישראל (27.7.2004); ע"פ 2048/18 פלוני נ' מדינת ישראל פסקה 13 (14.11.2018); ע"פ 4472/16 עווד נ' מדינת ישראל פסקה 7 (15.06.2016); ע"פ 2015/13 פלוני נ' מדינת ישראל פסקה 10 (5.8.2013)).

47. להשלמת התמונה, אומר כי הפסיקה היא רבה ומגוונת בעניין סוגיית ההרשעה. כפי שאפשר להיווכח מפסקי הדין שהציגה ההגנה אכן ישנם מקרים בהם בתי המשפט נמנעו מהרשעה, אולם, מדובר במקרים חריגים שבחריגים ולא מצאתי כי אפשר להקיש מהם לעניינינו שלנו. יש בפסקי הדין השונים ללמדנו כי הענישה היא לעולם אינדיבידואלית וכל מקרה נבחן לגופו תוך עריכת איזונים מתאימים.
48. במקרה דנן, לא מתקיימים הקריטריונים שנקבעו בפסיקה שיובילו להימנעות מהרשעה וכל הטענות ביחס לפגיעה תיאורטית לנזק עתידי או לפגיעה בדימוי העצמי אינן באות בגדרי הפסיקה הרווחת. יתר על כן, קבלת טענת ההגנה והמלצת שירות המבחן, משמעה ביטול הלכת כתב, תוך וויתור על הדרישה להוכחת קיומו של נזק קונקרטי. סיום ההליך ללא הרשעה, במקרה דנן, יש בו להחטיא את מטרות הענישה ולהביא לזילות בסוגיית אי ההרשעה, דבר שהפסיקה והשכל הישר מחייבים למנוע.
- תוצאה
49. לנוכח האמור ובאיזון בין הנסיבות לזכותו של הנאשם לבין הנסיבות העומדות לחובתו, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:
- לאור כל האמור, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. 2 חודשי מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות מיום 8.10.2024. הנאשם יתייצב ביום 29.12.2024 בשעה 8:00 במשרדי הממונה במפקדת מחוז מרכז של שב"ס. הנאשם מוזהר כי עליו לעמוד בתנאי ההעסקה ובדרישות הממונה, לרבות בדבר איסור צריכת אלכוהול או שימוש בסמים, וכי כל חריגה מהכללים עלולה להביא להפסקת עבודות השירות וריצוי יתרת עונש המאסר מאחורי סורג ובריח.
- ב. 3 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים עבירות אלימות לרבות איומים.
- ג. פיצוי בסך 1,800 ₪ אשר ישולם בעד לא יאוחר מיום 1.1.2025.
- מוסבר לנאשם כי ניתן לשלם את הפיצוי כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגביה באחת מהדרכים הבאות: כרטיס אשראי באתר המקוון של רשות האכיפה והגביה www.eca.gov.il; מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גביה) *35592 או בטלפון *35592-****; במזומן בכל סניף של בנק דואר בהצגת תעודת זהות בלבד (או צורך בשוברים).
- זכות ערעור כחוק.
- צו כללי למוצגים.
- ניתן היום, כ"ד חשוון תשפ"ה, 25 נובמבר 2024, במעמד הצדדים.